

Referat fra møte i faglig råd for naturbruk

Dato: 21.10.2025 kl. 10.00 – 15.00

Sted: Utdanningsdirektoratet, Schweigaards gate 15B, OSLO

Deltakere i møtet 21.10.2025

Medlem	Varamedlem
Geir Offerdal LO (Norsk sjømannsforbund)	
Line Gråwe Norges Fiskarlag	
Maria Bjørnsen LO (Fellesforbundet)	
Endre Lie LO (Fellesforbundet)	
	Eline Stokstad Oserud Spekter (Norges Bondelag)
Monica Rustad KS	
Arne Jostein Vestnor KS	
Helge Strætkvern Utdanningsforbundet	
	Gro Heie Engelbrecht Utdanningsforbundet
Bjørn Jensen Skolenes Landsforbund	
	Inger Anita Smuk Norske Reindriftsamers Landsforbund
Observatører	
Avslått/Meldt forfall/Ikke møtt:	
Kristin Slyngstad NHO (Skogbrukets Landsforening)	Nikolai Astrup Westlie NHO (Skogbrukets Landsforening)
Oumou Hawa Diallo Elevorganisasjonen	
Runar Wold NHO (Mat og Drikke)	
Bjørn Lauritzen Maskinentreprenørenes Forbund	Tone C. Gulliksen Maskinentreprenørenes Forbund
Anette Almås Sjømatbedriftene (observatører)	Johann M. Krüger Sjømatbedriftene (observatører)
Utdanningsdirektoratet	
Nina Elisabeth Høgmo	
Unni Teien	
Thea Bru	
Eirik Bertelsen	

Dagsorden:

- Sak 1-2-25 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2-2-25 Utvikling av Europass fagbeskrivelser – opptil 5 nye fag
- Sak 3-2-25 Liste over tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter
- Sak 4-2-25 Modulstrukturert opplæring: Mulighet for å utvide med flere lærefag
- Sak 5-2-25 Utlysning av tilskudd til læremidler 2026, smale fag/fagområder
- Sak 6-2-25 Opprette faggrupper i FRNA
- Sak 7-2-25 Fylkesbesøk

Sak 8-2-25	Møtedatoer våren 2026
Sak 9-2-25	Introduksjon til utdanningsprogrammet Naturbruk
Sak 10-2-25	Spørsmål vedr. særløp Ny o-sak til rådene Orientering av oppdrag
Sak 11-2-25	Havbruksfaget/matrosfaget
Sak 12-2-25	Eventuelt

Sak 1-2-25: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Kommentarer: det ble fremmet ønske om at sakspapirer også sendes til vararepresentanter slik at de kan sette seg inn i sakene. Medlemmer ble oppfordret til å godkjenne/avslå innkallingen i Outlook dersom de kan stille/ikke stille i møte. Dersom man ikke kan stille, skal rådsmedlemmer selv kontakte sin vara og gi rådsansvarlig beskjed. Er det spørsmål som gjelder dette er det bare å ta kontakt med rådsansvarlig.

Introduksjonsrunde rundt bordet siden det var en del nye fremmøtte og varamedlemmer.

Vedtak

FRNA godkjenner innkalling og dagsorden.

Sakspapirer sendes også varamedlemmer fra og med neste rådsmøte 3. desember 2025

Sak 2-2-25: Utvikling av Europass fagbeskrivelser – opptil 5 nye fag

Bakgrunn for saken

De faglige rådene, med unntak av 2, har utviklet mellom 3 til 5 Europass beskrivelser. De faglige rådene har mulighet til å velge inntil 5 nye fag til Europass fagbeskrivelse.

Bakgrunn for saken

Europass er forankret i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsvedtak nr. 2241/2004/EF av 15. desember 2004 om en enhetlig fellesskapsramme for å skape klarhet i kvalifikasjoner og kompetanse innenfor fag- og yrkesopplæring.

Utviklingen av Europass fagbeskrivelser er et nasjonalt ansvar og det er utviklet en europeisk veileder som beskriver felles form og innhold av beskrivelsene som landene skal følge. Denne ligger ved.

Lengden på beskrivelsen skal være fra 750 til 1500 tegn. Formatet på beskrivelsen skal være en kort forklarende tekst og maks 12 kulepunkter som fanger essensen av kompetansen. Vedlagt ligger eksempel på Europass fagbeskrivelse i betongfaget etter europeisk veileder.

Spørsmål til faglig råd

Vi ber faglig råd om:

1. Velge 3 til 5 fag for utvikling av Europass fagbeskrivelse
2. Foreslå fagpersoner som kan bistå i arbeidet

Arbeidet skal gjennomføres på Teams og anslås å ta 5 – 10 timer.

Frist

7. november 2025, sendes til unni.teien@udir.no

Vedlegg til saken

Engelske oversettelser av Europass fagbeskrivelser:

- Akvakultur
- Dyrefaget

- Gartnerfaget
- Hestefaget

Alle oversatte fagbeskrivelser finnes her: [Europass - HK-dir](#) , men disse følger gamle læreplaner, henholdsvis R94 og LK06

Fra diskusjon:

Unni Teien, seniorrådgiver i avdeling for videregående opplæring i Udir, gav en nærmere introduksjon til Europass, bakgrunn og formål.

Europass handler blant annet om økt samarbeid i fag- og yrkesopplæringen i Europa og er ment å gi en felles europeisk referanse som vil lette godkjennelsen og overføringen av kvalifikasjoner innenfor fag- og yrkesopplæring. Formålet er oversikt og mobilitet mellom de europeiske landene og på tvers av sektorer. Se egen presentasjon fra Unni.

FRNA har tidligere oversatt 4 fagbeskrivelser, se over.

Gjenstående fag er: Havbruksteknikkfaget, Fiske og Fangst, Landbruk, Reindriftsfaget, Skogfaget og Hovslagerfaget.

Vedtak:

Det ble bestemt at følgende fag bør være de neste til å oversettes:

- Havbruksteknikkfaget
- Reindriftsfaget
- Skogfaget

Faggruppene (grønn og blå, se sak 7) diskuterer aktuelle fagpersoner som kan bistå i arbeidet med oversettelsene og gir Unni beskjed innen gitt frist.

Sak 3-2-25: Liste over tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter

Bakgrunn for saken

I tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæringen finner vi fag som ivaretar tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, metoder og materialer. Fagene blir vurdert til å ha en kulturell verdi. Det er derfor av samfunnsmessige årsaker viktig å videreføre kunnskapen, på tross av at fagene har et lite rekrutteringsbehov.

Fylkeskommunen gir et ekstra tilskudd per år for læretiden i bedrift for verneverdige tradisjonshåndverksfag. De fleste av lærefagene som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter hører til utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling. Det er også lærefag med på listen fra utdanningsprogrammene Naturbruk, Teknologi og industrifag, samt fra Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign.

Utdanningsdirektoratet avgjør, etter innspill fra Sekretariatet for små og verneverdige fag (SSV) og de faglige rådene, hvilke fag som skal regnes som tradisjonshåndverksfag. Listen over lærefag publiseres årlig av Udir, [se liste for 2025 her](#).

Kriterier

Følgende kriterier ligger til grunn for at fag skal få ekstra tilskudd:

- Faget skal være en del av tilbudsstrukturen for videregående opplæring eller være godkjent som et forsøk.
- Faget er truet og fagkunnskaper står i fare for å dø ut på grunn av mangel på ny rekruttering.
- Faget skal ivareta tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, materialer og metoder.
- Faget har kulturell verdi, som det av samfunnsmessige årsaker er viktig å videreføre.

Sekretariatet for små og verneverdige fag, Norsk håndverksinstitutt, har foreslått at følgende lærefag bør føres inn på listen fra 2026;

- Gullsmedfaget
- Glassliperfaget (fastsatt juni 2025)
- Garverfaget (fastsettes i oktober 2025)

Listen ble grundig gjennomgått høsten 2021 i forbindelse med innføring av ny yrkesfaglig tilbudsstruktur og fagfornyelsen. I lys av arbeid i regi av vernemyndigheter som [bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg](#) og [Riksantikvarens arbeid med en Håndverkerstrategi](#), ønsker Udir informasjon om behov i bransjer og evt. andre forslag til justeringer av listen fra 2026.

Spørsmål til faglig råd

Er det andre lærefag innen tradisjonshåndverk som oppfyller kriteriene, og som Udir bør vurdere å føre inn på listen fra 2026?

Frist

Forslag til andre lærefag sendes Udir innen 19.november v/ jorunn.teien.leegaard@udir.no

Fra diskusjon

Utdanningsprogrammet naturbruk har per i dag ingen håndverksfag som ikke allerede er på listen over verneverdige tradisjonshåndverksfag. Reindriftsfaget er ikke et håndverksfag, men har sterke koblinger til de samiske håndverksfagene, duodjifagene, særlig skinn og pelsduodji og horn-, bein- og metallduodjifaget. Dette handler for eksempel om å ha kunnskap om hvordan velge ut og ta vare på materialer fra reinsdyra for å bruke i håndverk/kunstsammenheng. Rådsansvarlig holder kontakt med Anne Siri og Ingrid Anita om hvordan dette er ivarettatt gjennom reindriftsfaget og duodjifagene, og kan opprette dialog med Uidrs fagansvarlig for faglig råd for håndverk, design og produktutvikling.

Vedtak

Hovslagerfaget er allerede på listen over verneverdige tradisjonshåndverk og FRNA anser ikke at det er andre fag som oppfyller kriteriene til å føres inn på listen for 2026.

Sak 4-2-25: Modulstrukturert opplæring: Mulighet for å utvide med flere lærefag

Bakgrunn for saken

Fra 1. august 2025 ble [modulstrukturerte læreplaner](#) tatt i bruk i 13 lærefag. I 2025 utvider Udir med flere lærefag. Frisørfaget og yrkessjåførfaget er besluttet modulstrukturert, og læreplanene i bunadstilvirker, håndveverfaget og blomsterdekoratørfaget utvikles ferdig i løpet av høsten. Lærefag som egner seg for modulstrukturering, der mange voksne oppnår eller ønsker å oppnå fagbrev, og der behovet i bransjene er stort, prioriteres. Akvakulturfaget er et fagbrev der det er dokumentert kompetansebehov, og det er mange voksne som tar fagbrev gjennom dokumentasjon av kompetanse og opplæring.

Udir ønsker derfor at faglig råd for naturbruk belyser dette med sin bransjekunnskap og gir vurderinger av modulstrukturering, hva dere ser som fordeler og ulemper, samt andre perspektiver vi bør ta med i vurderingen.

Behov for kompetanse

I den norske akvakulturnæringen er det et betydelig kompetansebehov på fagbrevnivå, med 60 prosent av selskapene som rapporterer udekkede behov og 50 prosent som opplever rekrutteringsproblemer, særlig innen primærnæringsyrker som røktere, akvateknikere og driftsteknikere, samt prosess- og maskinoperatører (Møreforsking 2023). Innen sjømatnæringen er kandidater med kompetanse fra yrkesfaglig videregående opplæring og fagskole mest ettertraktet. Styrkingen av kompetanse i

bransjen for å bidra til bærekraftig forvaltning og grønn omstilling er viktig (jf. NOU 2023:23 og Meld. St. 24 (2024–2025 og FRNA utviklingsredegjørelse).

Statistikk

Tabell 1 Oppnådde fagbrev

Kandidattype	Rettstype	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
Lærling	Ikke voksen (<25)	196	190	241	230
	Voksen (>=25)	60	46	60	81
Praksiskandidat	Alle	144	141	149	125
Fagbrev på jobb	Alle	13	29	22	7
Totalt		413	407	472	444

Hovedfunnet fra Udir sin statistikk over oppnådde fagbrev er at over halvparten av voksne tar fagbrev gjennom dokumentasjon, ikke gjennom opplæring. Totalt tas 1 av 4 fagbrev, for voksne og ungdom samlet, gjennom dokumentasjon av kompetanse, ikke gjennom opplæring.

Modulstrukturering av akvakulturfaget

Modulstrukturert opplæring er en organisering av opplæringen, der den voksne får opplæring kun i kompetansemål fra programfag og fellesfag fra vg1 og vg2, som er nødvendig for å oppnå sluttkompetansen. Den voksne får realkompetansevurdering ved inntak, og den voksne går opp til eksamen og fagprøve etter at kompetansen er oppnådd. Modulstrukturering av akvakulturfaget vil bidra til at flere voksne vil kunne ta fagbrevet gjennom opplæring.

Spørsmål til faglig råd for naturbruk

Udir ønsker at faglig råd for naturbruk vurderer om modulstrukturering kan være hensiktsmessig for å møte kompetansebehov i arbeidslivet, og tilpasse opplæringen slik at flere voksne kan oppnå fagbrev. Udir ønsker at faglig råd for naturbruk belyser dette med sin bransjekunnskap og gir vurderinger av modulstrukturering, hva dere ser som fordeler og ulemper, samt andre perspektiver vi bør ta med i vurderingen.

Ved spørsmål: Eirik.bertelsen@udir.no eller Thea.bru@udir.no

Frist

Frist 5. november 2025

Fra diskusjon

Det er kjent at det er et marked for å tilby kommersielle opplærings -og eksamensforberedende kurs innenfor fag som har mange voksne kandidater eller kandidater som ikke følger, eller har fulgt, ordinære opplæringsløp. Eksempel på dette er eksamensforberedende kurs innenfor akvakultur, samme fag som nå er foreslått modulstrukturert.

At det eksisterer eksamensforberedende kurs gjennom private tilbydere er ikke et problem i seg selv, men rådsmedlemmer stiller spørsmål ved hvordan tilbudet om modulstrukturert opplæring for voksne kan konkurrere med eller bli et alternativ til løpet mange benytter seg av i dag, praksis -eksamensretta kurs - skriftlig eksamen – fagprøve.

Det er en generell bekymring blant rådsmedlemmene knytta til finansieringen av opplæringen for voksne. Rådet mener også det blir viktig å følge med på fylkeskommunenes organisering og gjennomføring av modulstrukturert opplæring, rekruttering av lærebedrifter, læreplasser og lærekontrakter for voksne i modulstrukturerte fag.

Vedtak

Blå gruppe tar ansvar for å diskutere modulstrukturering av akvakulturfaget i tråd med bestillingen gitt ovenfor og innenfor gitte frist.

For spørsmål om læreplass for voksne i modulstrukturert opplæring, gjennomføring av opplæringen og lignende vises det til [Modulstrukturert opplæring for voksne i videregående | udir.no](https://udir.no/Modulstrukturert-oppl%C3%A6ring-for-voksne-i-videreg%C3%A5ende)

Sak 5-2-25: Prioritering for utvikling av læremidler innenfor smale fag/fagområder 2026 – bestilling til faglige råd

Bakgrunn

Hvert år blir det bevilget tilskudd til å utvikle læremidler til fag/fagområder som ikke har et markedsgrunnlag innenfor fire områder: **smale fagområder**, særskilt tilrettelagte læremidler, læremidler for minoritetsspråklige elever og parallellutgaver. Smale fagområder vil si fag med færre enn 3000 elever i årskullet, ansett å ikke ha muligheter for tilstrekkelig inntjening ved kommersielt salg av læremidler¹.

Les mer om tilskuddsordningen [her](#).

Rådene bes komme med **forslag til fag/fagområder som rådene ønsker skal prioriteres i 2026-utlysningen for utvikling av læremidler til smale fagområder**. Utlysningen kunngjøres på Udir.no og læremiddelutviklere kan søke midler innenfor de fagene som Udir har lagt i prioriteringslisten i utlysningen. De faglige rådenes prioritering er en god støtte for Udir i arbeidet med hvilke fag/fagområder som skal med i utlysningen.

Resultater for 2025-utlysningen – Utdanningsprogram for Naturbruk

Fag/fagområde	Status etter søknadsbehandling 2025
Vg2 Skogbruk	Fikk tildeling
Vg2 Fiske og fangst	Fikk tildeling
Vg2 Reindrift	Fikk ikke tildeling, og kan derfor være med i forslag til prioritering for 2026

Innenfor kategorien smale fagområder ble det gitt tildeling til 12 fag/fagområder, med 9 til yrkesfag og 2 til studieforberedende, noe som utgjorde 34 millioner kroner for 2025 av en ramme på 88 millioner kroner.

[Her](#) er oversikt over tildelinger fra 2019 til 2025 for alle de faglige rådene.

Kriterier prioritering for 2026

De faglige rådene bes foreta en ny vurdering innenfor sitt utdanningsprogram for 2026-utlysningen. Det gjøres ut fra hvilke fag/fagområder som gjenstår innenfor vg1, vg2 og vg3-løp i skole. Vi gjør oppmerksom på at det ikke er mulig å prioritere læremidler for vg3 opplæring i bedrift².

For å få til en prioriteringsliste må vi støtte oss til utvalgte kriterier som kan vektes mot hverandre på ulike måter³:

- Helt nye fag og fagområder etter innføringen av LK20

¹ Bakgrunnen for utlysningen er Stortingets årlige bevilgning over Prop. 1 S, kap. 220, post 70. Tilskuddsmidlene skal bidra til utvikling av produksjon av læremidler der det ikke er markedsgrunnlag for kommersiell utgivelse.

² I henhold til ny opplæringslov § 5-8 skal videregående opplæring være gratis. Fylkeskommunen har plikt til å holde **elevene** med nødvendige trykte og digitale læremiddel og digitalt utstyr. Denne plikten omfatter *ikke* læringer, praksisbrevkandidater, læreandidater o.a. som får opplæring i bedrift. Alle de nevnte har rett til gratis opplæring, men fylkeskommunen kan "likevel krevje at elevar og dei som har læretid i bedrift, dekkjer utgifter til individuelt utstyr som opplæringa til vanleg gjer det nødvendig å ha".

I ny opplæringslov er gratisprinsippet i videregående opplæring videreført med de unntak som var gjeldende i gammel opplæringslov.

³ Det tas forbehold om endringer.

- Fag og fagområder med større strukturelle eller faglige endringer etter innføringen av LK20. For yrkesfagene prioriteres vg2- og vg3-løp i skole.

Fag og fagområder med flere elever prioriteres foran de med færre. Udir har hatt dialog med læremiddelutviklere om kriteriene for prioritering, og deres tilbakemelding er at de støtter de kriteriene som foreligger.

Naturbruk – fag som har fått tildeling, og fag som gjenstår:

Fag som har fått tildeling:	
Vg2	Vg3 (fag med opplæring i skole)
Akvakultur (2021) Heste- og dyrefag (2022) Akvakultur (2023) Fiske og fangst (2025) Skogbruk (2025)	
Fag som gjenstår:	
Vg2	Vg3 (fag med opplæring i skole)
	Landbruk og gartneri Reindrift

Tidsplan for 2026-utlysningen

Utlysningen i 2026 har følgende tidsplan:

- 21. oktober Oppdrag til faglige råd om prioritering av fag/fagområder
- 14. november Frist for faglige råd til prioritering innenfor sitt utdanningsprogram
- 10. desember Udir ferdigstiller prioriteringslisten
- Juni 2026 Tilsagn og avslag på søknader, samt kunngjøring om tildeling på Udir.no.

Det tas forbehold om endringer.

Bestilling til faglige råd

I arbeidet med utlysningen for 2026 ber direktoratet de faglige rådene om innspill til vg2 og/eller vg3-løp i skole som gjenstår. Prioriteringen skal inneholde:

- Inntil tre fag/fagområder som settes opp i prioritert rekkefølge ut fra fag/fagområder som gjenstår
- en kort begrunnelse for prioriteringen.

Frist for tilbakemelding

Rådene bes svare **innen 14. november 2025** til bente.tronrud@udir.no

Fra diskusjon:

Det kommer frem av oversikten at det tidligere er bevilget midler til utvikling av læremidler i flere naturbruksfag. Rådet ønsker en oppdatering på hva som har skjedd med de prosjektene som har fått midler tidligere. Rådet ønsker også å vite om og hvordan de nye læremidlene, utviklet med disse tilskuddene, blir gjort kjent for skoler og lærebedrifter når de kommer på markedet.

Rådet melder også at det er en utfordring at trykte lærebøker ikke holder følge med den stadige utviklingen som foregår innenfor fagområdene, og skolene har ikke økonomi til å kjøpe oppdaterte/nye eksemplarer av trykte bøker. Digitale læremidler som kan oppdateres jevnlig kan derfor fungere bedre i mange sammenhenger.

Vedtak

Saken utsettes til neste rådsmøte, der momentene fra dagens diskusjon tas med videre.

Sak 6-2-25 Opprette faggrupper i FRNA

Rådene kan opprette arbeidsgrupper ved behov. Rådene følger i utgangspunktet selv opp arbeidet i arbeidsgrupper med innkallinger og referater. Faggruppene blir brukt for fagspesifikke diskusjoner, spøringer og lignende.

Fra diskusjon

Rådet hadde faggrupper i forrige periode. Oppfatningen er at disse fungerte godt, men at det kanskje var litt få medlemmer i noen av gruppene. I tillegg erfarte en del medlemmer at de av og til også kunne tenke seg å delta på tvers i flere grupper.

Vedtak

Det ble besluttet å opprette nye grupper etter henholdsvis grønne og blå fag. Gruppene fordeler oppgaver til de som har interesse innad i gruppa. Ved behov kan vara inviteres til faggruppemøtene.

Bjørn Jensen leder blå gruppe og kaller inn til første møte.

Nina kaller inn til første møte i grønn gruppe. Grønn gruppe velger leder på første møte.

Faggruppene har i oppdrag til å svare ut sak 2 (Europass) og 4 (Modulstrukturering) i dagens sakliste innenfor gitte frister.

Grønn gruppe	Blå gruppe
Pål-Arne Oulie - Spekter (Norges Bondelag)	Geir Offerdal - LO (Norsk sjømannsforbund)
Bjørn Lauritzen – Maskinentreprenørenes forbund	Line Gråwe – Norges Fiskarlag
Kristin Slyngstad – Skogbrukets landsforening	Maria Bjørnsen – LO (Fellesforbundet)
Endre Lie – LO (Fellesforbundet)	Anette Almås – Sjømatbedriftene
Frida Irgum -Utdanningsforbundet	Arne Jostein Vestnor – KS (skoleeier)
Helge Strætkvern - Utdanningsforbundet	Bjørn Jensen – Skolenes landsforbund
Anne Marie Siri – Norske Reindriftsamers landsforbund	Runar Wold NHO (Mat og Drikke)
Monica Rustad – KS (Skoleeier)	
Oumou Hawa Diallo - Elevorganisasjonen	

Sak 7-2-25 Fylkesbesøk

De faglige rådene kan søke Udir om å gjennomføre ett fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er å skape dialog mellom rådene og fylkeskommunene, bransjer/sektorer og skoler om utfordringer i utdanningsprogrammet ([Mandat og retningslinjer 2021-2025](#) pkt 4.6).

Søknaden skal beskrive:

- hvor rådet ønsker reise og når
- hvilke aktører de ønsker å møte, og hensikten med besøket.
- to alternativer, slik at Udir kan prioritere ved behandling av søknadene.

Fra diskusjon:

I forrige periode var rådet i Trøndelag (kyst) og Finnmark (reindrift/landbruk).

Ideer til fylkesbesøk i denne perioden:

Tema:

- Skog. Nye driftsformer (Vestlandet? Kabeldrift osv.)
- Fiske og fangst? Havbruk? Fiske og fangst som modulstrukturert opplæring - er det mulig å se på erfaringer fra dette?

- Dyrefaget er et relativt nytt fag. Se på rekruttering av lærebedrifter i lys av nye fag, nye kryssløp, nye elevgrupper (voksne).
- Faggrenseutfordringer, overlapping i læreplaner, inndeling i fag (reiseliv, matproduksjon, klima, beredskap, teknologi,)
- Hvordan tilpasser de videregående skolene seg endringer i naturbrukssektoren? (Besøke vgs.) (Bruk av dimensjonering som virkemiddel for å tilpasse antall læreplasser til elevkull og arbeidslivets behov?)
- Kan senter for yrkesfag inkluderes på noe vis?

Fylke/Region/sted:

- Bergen/Austevoll (Fiske/fangst/havbruk)
- Sognefjorden/Hardangerfjorden (Skogbruk innover i fjordene)

Tid:

- Etter august 2026

Potensielle ressurspersoner innenfor aktuelle fagområder:

- Line, Kristin, Bjørn og Geir

Vedtak:

FRNA tar sikte på å søke om fylkesbesøk som skal finne sted etter august 2026. Rådet vil komme tilbake til arbeidet med å utarbeide søknad. Rådsansvarlig sjekker ut med Udir om det fortsatt innvilges besøk til utlandet slik det har vært praktisert tidligere.

Sak 8-2-25 Møtedatoer våren 2026

- Uke 7 (9.-13. februar) **tirsdag 3. februar etter 12.00.**

(Seminar for alle faglige råd 04.- 05.februar. Påmelding går ut til faste medlemmer)

- Uke 16 (13.-17. april) **torsdag 16. april 10.00-15.00**
- Uke 24 (6.-10. juni) **onsdag 10. juni 10.00-15.00**

Neste møte i FRNA er allerede satt til 3. desember 2025.

Utgår- Orientering: Sak 9-2-25 Introduksjon til utdanningsprogrammet Naturbruk

Kort introduksjon til utdanningsprogrammet Naturbruk og ulike verktøy for å få oversikt over fag, yrker, gjennomføring osv.

Orientering: Sak 10-2-25 Spørsmål vedr. særløp | Ny o-sak til rådene | Orientering om oppdrag

Udir har fått et oppdrag fra Kunnskapsdepartementet som gjelder tilrettelegging av skriftlig eksamen i yrkesfag på vg3-nivå – se vedlegg. Udir ønsker med denne saken å orientere SRY og faglige råd om oppdraget.

Departementet skriver i oppdraget at de mener at dagens ordning ikke legger godt nok til rette for kandidater som har faglige forutsetninger for å bestå fagprøven, men som har utfordringer med å uttrykke seg skriftlig innenfor rammen til skriftlig eksamen. Departementet mener derfor det er nødvendig å gjøre dagens eksamen før fag- og svenneprøven mer fleksibel og tilpasset kandidatenes situasjon.

For rådsmøte 21.10.25 gjelder i hovedsak orienteringen oppdragets del 1a, om særskilt tilrettelegging.

Fra diskusjon:

Orienteringen gjelder den skriftlige eksamen som kandidaten må bestå før de kan gå opp til fagprøven. Utfordringa er at eksamen er skriftlig (og digital,) men mange kandidater får ikke vist sine kompetanser/besvart eksamen gjennom skriftlige og/eller digitale metoder.

Det er bred støtte om at det må legges mer til rette for muntlig gjennomføring av eksamen på Vg3-nivå. Samtidig er det store muntlige og skriftlige krav i mange fag og svenneprøver, samt i arbeidslivet for øvrig. Derfor er det viktig at tilretteleggingen ikke går på bekostning av fagligheten. Dette har også betydning for yrkesstolthet, status og rettigheter for fagarbeideren.

I arbeidet med praksiskandidater har det vært positive erfaringer med å tilby eksamensforberedende kurs i regi av fylkeskommunen. Mange praksiskandidater har hatt lite tid på skolen, er ikke godt trent i skriftlighet og akademiske ferdigheter og har god nytte av kurs som forbereder de på Vg3 skriftlig eksamen.

Det pågår fortiden et forsøk med skriftlig-muntlig eksamensform i et lite utvalg yrkesfag. «Målet med forsøket er å undersøke om kandidater får mulighet til å vise kompetanse på en bedre måte enn de får i dag. En skriftlig-muntlig eksamen kan gi kandidatene mulighet til å uttrykke sin kompetanse på flere måter» [Les mer om forsøket her](#) Rådet ønsker å se erfaringer fra dette forsøket i sammenheng med orienteringssaken om tilrettelegging av skriftlig eksamen i yrkesfag på Vg3-nivå.

Vedtak: FRNA tar saken til orientering.

Orientering: Sak 11-2-25 Havbruksfaget/Matrosfaget

Trøndelag fylkeskommune mener å se utfordringer med søkning til lære plasser i Vg3 Havbruksfaget og Vg3 Matrosfaget, sett i fra hvilket Vg2 lærlingene søker fra. Dette er et situasjonsbilde som har vært diskutert i rådet tidligere.

Det er foreløpig usikkert hvordan situasjonen er i andre fylker og i hvor stor grad dette er et problem for fagområdene TEK og NA.

Fra diskusjon

Fagansvarlig har tatt intern kontakt med Udirs statistikkavdeling for å se nærmere på Vg2 'avgiverfagene' til læreplassene i matrosfaget og havbruksfaget og vil dele dette så snart det foreligger tall. Tilbakemeldingen fra statistikkavdelingen så langt er at da det jevnt over er lave tall for havbruksteknikkfaget kan det bli problematisk å dele tall på fylkesnivå (enda lavere tall), grunnet personvern hensyn.

Det varierer hva slags båter matroslærlingene arbeider på i læretida. Noen arbeider på mindre fiskebåter, andre på ferger og noen arbeider på servicebåter i havbruksnæringen. Det kan være vanskelig å få læreplass på (fiske)fartøy over en viss størrelse. For mange er et fagbrev som matros et springbrett videre til karrierer som styrmann etc.

Matrosfaget har høyt antall lærekontrakter. Lærlinger som tas inn fra Vg2 akvakultur til læreplass i matrosfaget må ha ett år lenger læretid da de ikke får godskrevet Vg2 akvakultur som opplæringsår. De følger dermed et særløp (1+3) (tilsvarer 2 års opplæring og 1 år verdiskaping). Denne opplæringsmodellen har høyere tilskuddssats til opplæringsbedriftene.

Rådet mener det blir viktig å bringe på det rene hva som er fylkeskommunens bekymring ved den situasjonen som er beskrevet, der det ser ut til at det tegnes mange lærekontrakter i matrosfaget med elever fra Vg2 akvakultur.

Det er forslag om at representanter fra FRNA (blå gruppe) og FRTIF kan komme samme for å se nærmere på saken. Dette kan tas med videre til fremtidige rådsmøter.

Vedtak: FRNA tar saken til orientering

Sak 12-2-25 Eventuelt

Rådsansvarlig orienterte kort om siste nytt fra arbeidet med struktur/endringsforslag innenfor naturbruk:

Fiskeredskapsfaget- forslaget og læreplanen ligger nå ute på høring, med høringsfrist 26. oktober. Anbefalingen fra Udir er at Vg3 fiskeredskapsfaget blir reetablert som et eget tilbud som bygger på Vg2 fiske og fangst i utdanningsprogrammet naturbruk. Så langt tyder høringssvarene på positiv mottakelse av tilbudet og læreplanen, det har dog vært noe diskusjon rundt navnet på faget. Prosessen er i rute og faget kan trolig rekke fristen for 1. desember til å inkluderes i Vilbli.no- plakaten og være søkbart for skoleåret 2026-27.

Vg3 landbruk- strukturen er fastsatt, nå er det læreplanen som skal ut på høring. Det har vært noen utfordringer på veien, men det er ventet at læreplanen straks kommer på høring. Rådsansvarlig vil gi alle i rådet beskjed, men mange vil også få denne informasjonen via sine normale informasjonskanaler.

Sjømatproduksjon- forslaget om kryssløp har ikke kommet på høring enda. Dette vil ikke rekke fristen for 1. desember og kryssløpet blir trolig først iverksatt for skoleåret 2027-28.

Salmakerfaget- FRNA har tidligere blitt presentert for et endringsforslag i Vg3 salmakerfaget (faget ligger i dag til utdanningsprogrammet håndverk, design og produktutvikling (HDP). Det diskuteres blant annet om det skal opprettes kryssløp fra naturbruk da det i dag er få kandidater som rekrutteres til faget gjennom HDP programmet. Det arbeides med å få på plass et dialogmøte med sentrale parter før julen 2025. Fagansvarlig kommer tilbake med mer informasjon når dette foreligger.

Vedtak: FRNA tar saken til orientering